

RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO FINANSÓW

DEPARTAMENT INFORMACJI FINANSOWEJ

Generalny Inspektor Informacji Finansowej (GIIF), powołany w 2000 roku, jest organem administracji rządowej, którego zadaniem jest uzyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie informacji w trybie określonym w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003, Nr 153, poz. 1505 ze zm.).

Jednym z głównych zakresów działalności jest badanie przebiegu podejrzanych transakcji finansowych i wykrywanie transakcji nietypowych, wstrzymywanie podejrzanych transakcji oraz współpraca z zagranicznymi odpowiednikami w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Na potrzeby GIIF został wdrożony w Departamencie Informacji Finansowej MF system informatyczny SI*GIIF, który zbiera wszystkie informacje o transakcjach, do przekazywania których, zgodnie z ustawą, zobligowane są tzw. instytucje obowiązkane.

Mając dostęp do ogromnej ilości danych na temat poszczególnych transakcji i podmiotów, GIIF wykorzystuje je, aby wspomóc swoje działania. Na podstawie dostępnych informacji, analitycy w Departamencie Informacji Finansowej poszukują wzorców podejrzanych zachowań, które można opisać przy pomocy określonych przez ekspertów profili. Mogą być one zarówno oparte o pojedynczy wymiar, jak i kombinację wielu różnych wymiarów.

Działalność w obszarze prania brudnych pieniędzy jest o tyle skomplikowana, że często ukrywa się pod siatką złożonych powiązań, które można wykryć dopiero poprzez bardzo dogłębną analizę transakcji realizowanych w różnych systemach finansowo-bankowych. Złożoność i liczba występujących powią-

zań oraz wielkość strumienia danych napływającego do GIIF wymaga, aby analizowanie i wykrywanie nietypowych transakcji zostało w dużym stopniu zautomatyzowane. Z drugiej jednak strony w wielu przypadkach wymagane jest indywidualne podejście, umożliwiające, w oparciu o dotychczasową wiedzę i doświadczenie, dotarcie do podmiotów kryjących się za powiązaniem.

Razem ze specjalistami z SPSS Polska i ComArch S.A. Departament Informacji Finansowej zbudował system analityczny, wspierający poszukiwanie w bazie zgłaszanych przez instytucje obowiązkane transakcji ponad-progowych przypadków mogących mieć związek z praniem pieniędzy. Z wykorzystaniem oprogramowania Clementine (systemu data mining firmy SPSS), analizowane są olbrzymie ilości danych, dotyczących transakcji pomiędzy podmiotami tak, aby typować transakcje potencjalnie związane z praniem pieniędzy. Dzięki analizie danych, GIIF może znaleźć grupy transakcji nietypowych w oparciu o określone sekwencje zdarzeń w obrocie środkami finansowymi. Typowanie transakcji nietypowych ze względu na swoją złożoność wymaga dużej wydajności od narzędzia analitycznych. Zastosowane rozwiązanie analityczne umożliwia pracę w architekturze klient-serwer zapewniającej odpowiednią wydajność i stabilność pracy. Baza danych, na której wykonywane są operacje, co miesiąc powiększa się o blisko 2 miliony rekordów. Zastosowane rozwiązanie sprawia, że przy tak dużym obciążeniu, operacje związane z automatyczną analizą wykonywane są szybko, a czas ich realizacji pozwala na bieżącą weryfikację napływającego strumienia informacji.

Wynikiem analiz jest lista rankingowa grup transakcji ocenionych pod kątem potencjalnej możliwości ich wykorzystywania w celu prania pieniędzy. Dzięki temu analitycy do dalszych analiz otrzymują jako punkt wyjścia dane o transakcjach najlepiej pasujących do wzorców zachowań typowych dla transakcji podejrzanych. Wzorce mogą być modyfikowane, definiowane i testowane w środowisku systemu analitycznego w oparciu o wiedzę analityków Departamentu Informacji Finansowej. Następnie mogą być wprowadzane w cykl bieżącej analizy danych napływających do GIIF.

”

Waldemar Retyk

p.o. Zastępcy Dyrektora

Departamentu Informacji Finansowej